

**Програма охорони довкілля  
Хмельницької міської територіальної громади  
на 2026-2030 роки**

**1. Загальні Положення**

Охорона довкілля є одним із найважливіших пріоритетів сталого розвитку Хмельницької міської територіальної громади. Стан навколишнього природного середовища безпосередньо впливає на здоров'я населення, якість життя, економічний розвиток та соціальне благополуччя громади.

Сучасні екологічні виклики — зміни клімату, зростання обсягів відходів, забруднення повітря, води та ґрунтів — вимагають системного підходу до збереження природних ресурсів та відновлення екологічного рівноваги.

Дбайливе ставлення до довкілля, впровадження природоохоронних технологій, розвиток екологічної освіти та культури є основою для забезпечення гармонійного співіснування людини та природи, збереження природного наслідку для нинішнього та майбутніх поколінь.

Згідно зі статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, зокрема, затвердження місцевих та регіональних програм охорони довкілля та інших документів планування місцевого рівня.

Програма розроблена відповідно до положень законодавства України у сфері охорони довкілля, з урахуванням стратегічних документів державного і регіонального рівнів, а саме: Конституції України, Бюджетного, Водного, Лісового та Земельного кодексів України; Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про екологічну мережу України», «Про управління відходами», «Про природно-заповідний фонд України», «Про охорону атмосферного повітря», постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів»; розпоряджень Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», від 27.12.2024 року № 1353-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів», від 20.10.2021 року № 1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року», від 01.11.2024 року № 1078-р «Про затвердження планів управління річковими басейнами Вісли, Дністра та Південного Бугу на 2025-2030 роки» та ін.

Під час підготовки Програми було враховано результати моніторингу стану довкілля на території громади, пропозиції виконавчих органів міської ради, комунальних підприємств, громадських організацій та наукових установ.

Програма охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на період 2026–2030 роки спрямована на поліпшення екологічного стану довкілля та забезпечення охорони, збереження, раціонального використання і відтворення природних ресурсів Хмельницької міської територіальної громади.

**2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма, шляхи і  
способи їх вирішення**

Аналіз стану довкілля громади свідчить, що, попри загалом сприятливу екологічну ситуацію в порівнянні з іншими громадами та регіонами країни, існує низка ризиків та проблем, пов'язаних із забрудненням повітря, водних та земельних ресурсів. Зменшення цих ризиків потребує впровадження сучасних науково-технічних рішень, посилення

природоохоронної діяльності, а також розвитку екологічної освіти та просвіти як серед населення, так і на рівні професійної підготовки.

Стан довкілля в межах Хмельницької міської територіальної громади потребує системного підходу до вирішення екологічних проблем, спричинених антропогенним навантаженням, урбанізацією та зміною клімату.

Програма охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади спрямована на розв'язання таких проблем, як наявність випадків перевищення рівня забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, зниження якості води за гідрохімічними та біологічними показниками, критичний рівень заповнення сміттевого полігону та наявність несанкціонованих сміттєзвалищ, зменшення рекреаційних зон та зон зелених насаджень загального користування внаслідок забудови.

## 2.1. Атмосферне повітря

Клімат території Хмельницької МТГ характеризується теплим, малохмарним літом і помірно м'якою, переважно хмарною зимою.

Основними чинниками, що визначають режим забруднення атмосфери в межах Хмельницької міської територіальної громади, є техногенні (емісійні) джерела викидів, а також метеорологічні та топографічні особливості території. Емісійне навантаження формується під впливом стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Найбільший внесок у загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря Хмельницької МТГ здійснюють такі галузі: переробна промисловість, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, а також сільське господарство і автотранспорт.

У 2024 р. від стаціонарних джерел викидів у повітряний басейн міста надійшло 1021,880 тонн забруднюючих речовин, що на 7 % менше ніж у 2023 році (1097,529 тонн).



З метою забезпечення системного контролю за станом атмосферного повітря Постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 827 затверджено Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та визначено зони і агломерації, у межах яких проводиться такий контроль. Місто Хмельницький є окремою агломерацією згідно Переліку зон та агломерацій, що встановлюються на території України.

Рішенням Хмельницької міської ради від 04.03.2020 року № 24 «Про затвердження заходів щодо організації та здійснення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря на території міста Хмельницького» функції органу управління якістю атмосферного повітря

агломерації «Хмельницький» покладені на управління з питань екології та контролю за благоустроєм.

У 2022 році рішенням сесії Хмельницької міської ради від 28.04.2022 року № 11 було затверджено «Програму державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації «Хмельницький» на 2022 - 2026 роки».

Спостереження за якістю атмосферного повітря у межах Хмельницької МТГ здійснюється лише в місті Хмельницькому двома стаціонарними постами Хмельницького обласного центру з гідрометеорології (розташовані за адресою Чорновола, 122 та на перетині вулиць Романа Шухевича і Олімпійської) за 19-ма речовинами: пил, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, оксид азоту, фенол, хлороводень, аміак, формальдегід – основні і специфічні – аміак, формальдегід та вісім важких металів.

За інформацією суб'єктів моніторингу, протягом останніх п'яти років не зафіксовано екстремальних рівнів забруднення атмосфери, спричинених аваріями техногенного характеру або несприятливими природними явищами. Також не виявлено наднормативних викидів зі стаціонарних джерел підприємств, які могли б істотно вплинути на стан атмосферного повітря. Середньорічні концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Хмельницького наведено в таблиці 1.

**Таблиця 1 – Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Хмельницького у 2018-2024 роках, мг/ м<sup>3</sup>**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Пил	0,0809	0,0714	0,078	0,087	0,08	0,0855	0,0782
Діоксид сірки	0,0234	0,0272	0,023	0,026	0,023	0,0174	0,0164
Оксид вуглецю	1,6897	2,2826	2,175	1,725	1,8	1,86	2,0199
Діоксид азоту	0,0404	0,0556	0,046	0,042	0,039	0,0328	0,0337
Оксид азоту	0,0235	0,0279	0,0289	0,037	0,032	0,0272	0,0274
Фенол	0,0013	0,0019	0,0024	0,0021	0,0019	0,0014	0,0011
Хлороводень	0,0181	0,0347	0,032	0,037	0,025	0,041	0,045
Аміак	0,0068	0,0067	0,016	0,016	0,016	0,0084	0,0087
Формальдегід	0,0042	0,0039	0,0032	0,0025	0,0024	0,0016	0,0014

За результатами державного моніторингу стану атмосферного повітря у місті Хмельницькому протягом 2024 року виявлено, що загальний рівень забруднення повітря у місті можна оцінити як помірний. Середньорічні концентрації більшості досліджуваних речовин не перевищували гранично допустимих концентрацій (ГДК), однак спостерігалася тенденція до зростання окремих компонентів – передусім, оксиду вуглецю, аміаку; в окремих пробах спостерігалася перевищення завислих речовин (пилу) та діоксиду азоту (NO<sub>2</sub>). Індекс забруднення атмосфери (ІЗА) для м. Хмельницького у 2024 р. дещо зменшився порівняно з 2023 роком і становив 2,85, що відповідає категорії «помірно забруднене повітря» (у 2023 році ІЗА складав 2,87). Найбільший внесок у формування ІЗА мають: діоксид азоту, пилові частинки, частково – оксид вуглецю.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря міста Хмельницького визначається Хмельницьким обласним центром з гідрометеорології на постійних постах спостереження. Середня потужність експозиційної дози гамма-випромінювання у повітрі на території міста у 2024 році становила – 11-12 мкР/год, у 2025- 12-13 мкР/год., що свідчить про стабільний та безпечний радіаційний фон, який перебуває у межах природних значень і не становить ризику для населення.

Основними джерелами шумового забруднення міста Хмельницького є транспортні засоби, промислові підприємства, комунальні об'єкти (зокрема котельні, трансформаторні та компресорні станції), будівельні майданчики, інформаційні та розважальні комплекси, а також зупинки громадського транспорту, обладнані аудіосистемами.

Рівень шумового навантаження на території міста варіює залежно від відстані до транспортних магістралей, інтенсивності руху в години «пікових навантажень», розташування

будівельних майданчиків та інших джерел шуму, часу доби, а також наявності зелених насаджень, що виконують захисну функцію.

Результати визначення шумового навантаження в межах міської громади свідчать, що найвищі рівні шуму створюються автомобільним і залізничним транспортом, показники яких коливаються в межах 72-86 дБ. У селітебній зоні рівень шуму становить 48-63 дБ, при цьому максимальні значення спостерігаються поблизу залізничних колій та основних автомобільних магістралей. Перевищення допустимих рівнів фіксується також у зонах активного будівництва.

### **Викиди парникових газів та зміни клімату.**

На сьогодні зміна клімату – це не лише екологічна, а й економічна та соціальна проблеми, які тісно пов'язані з цілями сталого розвитку, умовами дотримання прав людини, безпечним життям і здоров'ям, станом довкілля.

До основних потенційних негативних наслідків зміни клімату, що можуть проявлятися у Хмельницькій області, належать більшість з таких, що є характерними для України, а саме: посуха; пожежі; підтоплення та затоплення; катастрофічні гідрометеорологічні явища; зменшення площ та порушення видового складу зелених зон.

Одним із суттєвих та небезпечних ризиків, що впливатиме на мешканців Хмельницької міської територіальної громади та навколишнє середовище в цілому, може бути тепловий стрес. Адже значні обсяги штучних поверхонь мають здатність сильно нагріватися та сприяти додатковому локальному підвищенню температури у приземного шару урбанізованих та забудованих територій. Іншим важливим фактором ризиків є вразливість міських зелених зон. Зменшення їх площ негативно впливатиме на фотосинтетичні та асиміляційні процеси.

Для останніх років характерним для Хмельницької МТГ є значне відхилення сумарних значень опадів від норми, особливо в теплу пору року, коли вони мають зливовий характер. Великі літні зливи нерідко призводять до підтоплень. Останні роки спостерігалось збільшення опадів для м. Хмельницького, зокрема від 554,5 мм у 2020 році до 643 мм у 2024 році. Поряд з дощовими, спостерігались і бездощові періоди, найбільша тривалість яких складала біля двох місяців.

Відповідно до Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату до парникових газів (ПГ) відносяться: діоксид вуглецю (CO<sub>2</sub>), метан (CH<sub>4</sub>), закис азоту (N<sub>2</sub>O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ), гексафторид сірки (SF<sub>6</sub>).

За 2024 рік в атмосферне повітря Хмельницької МТР надійшли такі обсяги парникових газів: діоксиду вуглецю – 181273,043 тонн; закису азоту – 9,997 тонн; метану – 47,416 тонн; гідрохлорфторвуглеців – 0,001 тонни.

Для зменшення наслідків зміни клімату, потрібно впроваджувати природоорієнтовані рішення – перехід на відновлювальні джерела енергії, розвиток електротранспорту та велоінфраструктури, озеленення населених пунктів, модернізація виробництв тощо. Важливо, щоб мешканці долучалися до озеленення, сортування сміття, енергоефективності та відповідального споживання.

Покращення якості атмосферного повітря та зменшення викидів є надзвичайно важливими завданнями в сучасних умовах. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є скорочення обсягів промислового виробництва, зменшення споживання газу та вугілля, а також перехід підприємств на енергоощадні режими роботи. Не менш важливим є оновлення автопарку, обмеження експлуатації застарілих транспортних засобів, заборона використання палива низької якості та покращення стану дорожнього покриття, розвиток альтернативної енергетики.

Для вирішення проблем, пов'язаних із забрудненням атмосферного повітря, необхідні системні заходи в т.ч.:

- оновлення рухомого складу муніципального парку новітніми транспортними засобами;
- модернізація існуючих систем опалення та модернізація газоочисного устаткування;
- збільшення площі зелених насаджень загального користування, озеленення зупинок автотранспорту;
- впорядкування руху транспорту на дорогах центральної частини міста;

моніторинг стану атмосферного повітря та інформування населення про його стан.

## **2.2. Зелені насадження, природно-заповідний фонд та екологічна мережа громади**

**Зелені насадження.** Одним із основних елементів благоустрою населених пунктів є зелені насадження. Крім естетичного, вони мають ще й величезне санітарне значення, захищаючи місто від диму, газів, пилу тощо. Зелений масив приміської зони є резервуаром чистого повітря для населеного пункту.

Парки, сади, алеї і бульвари - це своєрідні легені, які очищають забруднене повітря, створюють сприятливий мікроклімат і оздоровлюють довкілля. Вдале поєднання різних рослин дозволяє значно зменшити шкідливі санітарні фактори урбанізації. Так, насадження дерев, кущів і газонів значно зменшують амплітуду температурних коливань, збільшують у спекотні дні вологість повітря, покращуючи таким чином теплообмін людини і її самопочуття.

Рівень благоустрою та озеленення територій – один з показників якості середовища проживання. Від рівня розвитку сфери благоустрою та озеленення громади залежить якість життя мешканців Хмельницької міської територіальної громади.

До зелених насаджень загального користування відносяться території парків, скверів, бульварів, насаджень на схилах, набережних, лісопарків, лугопарків тощо, які мають вільний доступ для відпочинку.

Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 для м. Хмельницького нормативна потреба в зелених насадженнях загального користування з урахуванням вимог екологічної складової на одного мешканця складає 10,5-11,0 м<sup>2</sup>. За міжнародними нормами цей показник має бути не менше 20,4 м<sup>2</sup>.

З 2021 по 2025 роки під парки та сквери відведено понад 123,23 га території зелених зон, які передані в постійне користування КП «Парки і сквери міста Хмельницького» та КП по зеленому будівництву і благоустрою міста. З них найбільшу площу займають зелені зони вздовж річки Південний Буг між вулицями Старокостянтинівське шосе та Трудовою – 38,0561 га, вздовж річки Кудрянка в районі вулиць Щедрина та Холодноярців – 55,1292 га та лісопаркова зона між вулицями Степанкова та Болохівською – 26,00 га.

Останніми роками стан зелених насаджень у місті погіршується через «ущільнювальну забудову», що знищує зелені зони, недостатній догляд (відсутність відповідної техніки, фахового персоналу, фінансування), забруднення повітря від промисловості та транспорту, а також, хвороби дерев та нездатності їх виконувати екологічні функції.

У зелених насадженнях Хмельницької територіальної громади спостерігається більш раннє пожовтіння і опадання листя деревних рослин у порівнянні з природними екотопами. Особливої уваги потребують гіркокаштани звичайні, які уражені каштановою мінуючою міллю – інвазійним видом, який спричиняє раннє опадання листя, зменшення кількості плодів.

Загрозливого характеру набуло поширення напівпаразита омели білої на деревах багатьох вулиць міста Хмельницького. Трапляється переважно на листяних породах дерев, особливо сильно вражені омелою білою тополя дельтовидна, клен гостролистий, липа серцелиста. Особливої уваги потребують декоративні насадження, що створені з самшиту вічнозеленого, на пагонах якого спостерігається спалах небезпечного шкідника – вогнівки самшитової.

Протягом 2025 року проведено роботи із знищення борщівника Сосновського (площею 96,5 тис. м<sup>2</sup>), видалення окремих засохлих та пошкоджених дерев (88 дерев), видалення омели (56 дерев), розчистки ділянки від самосіву (4,8 тис. м<sup>2</sup>), аварійних засохлих дерев у заплаві р. Південний Буг від вул. Свободи до вул. Старокостянтинівське шосе (права сторона) тощо.

**Природно-заповідний фонд.** Станом на 1.01.2025 р. природно-заповідний фонд (ПЗФ) Хмельницької міської територіальної громади нараховує 31 природно-заповідну територію та об'єкт. Найбільша їх кількість (23 одиниці) розташована у межах м. Хмельницького. Загальна площа ПЗФ м. Хмельницького складає 191,7658 га (2,07 % від площі міста, 1,5 % від площі

громади). До складу природно-заповідного фонду Хмельницької територіальної громади увійшли й природно-заповідні території та об'єкти прилеглих сіл.

### Об'єкти природно-заповідного фонду Хмельницької міської територіальної громади

№ з/п	назва	тип	Площа, га	Місце розташування території чи об'єкту ПЗФ
1	Липа звичайна	Ботанічна пам'ятка природи	0,02	вул. Грушевського, 64
2	Алея каштана кінського	Ботанічна пам'ятка природи	0,5	вул. Чорновола, 24
3	Бук червоний	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Героїв Маріуполя, 5
4	Бук червоний	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Героїв Майдану, 24
5	Горіх чорний	Ботанічна пам'ятка природи	0,02	вул. Пилипчука, 5
6	Парк ім. Чекмана	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	140,45	вул. Проскурівського підпілля
7	Парк Заріччя	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	4,3	обмежений вулицями Свободи, Зарічанська, Перемоги, Проспект Миру
8	сквер ім. Т. Г. Шевченка	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	4,7	вул. Грушевського
9	Дендропарк Поділля	дендропарк	36,3295	на перетині вул. Проспект Миру та Старокостянтинівське шосе
10	Ботанічний сад Хмельницького національного університету	ботанічний сад	2,21	вул. Інститутська, 11
11	Дендрологічний парк «Юннатівський»	дендропарк	2,06	пров. Шкільний, 8 м. Хмельницький
12	«Сад Григорія Сковороди»	Ботанічна пам'ятка природи	0,1914	вул. Ярослава Мудрого, 2 м. Хмельницький
13	«Сквер імені Кузьми Скрябіна»	Ботанічна пам'ятка природи	0,0833	вул. Героїв Маріуполя, на території Хмельницької обласної філармонії м. Хмельницький
14	«Сквер імені Володимира Івасюка»	Ботанічна пам'ятка природи	0,1907	вул. Кам'янецька, (між будівлею Хмельницької обласної філармонії та вул. Кам'янецькою) м. Хмельницький
15	«Сквер пам'яті героїв та жертв Чорнобиля»	Ботанічна пам'ятка природи	0,2981	вул. Кам'янецька, 1 (на розі вулиць Прибузької та Кам'янецької біля пам'ятника «Героїв та жертв Чорнобиля») м. Хмельницький
16	«Сквер слави»	Ботанічна пам'ятка природи	0,3438	вул. Кам'янецька, (по вул. Кам'янецькій, 111 та вул. Сковороди та Кам'янецькою) м. Хмельницький
17	«Прибузькі сосни»	Ботанічна пам'ятка природи	0,025	вул. Кам'янецька, 2 м. Хмельницький
18	«Бук на Володимирській»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	вул. Володимирська, 74

				м. Хмельницький
19	«Тисячі сердець»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	вул. Володимирська, 85 м. Хмельницький
20	«Відгомін віків»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	вул. Петра Болбочана, 6 м. Хмельницький
21	«Клен театральний»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	Вул. Соборна, 60 (перед входом до Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Старицького)
22	«Два платани»	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Старокостянтинівське шосе, (між буд. 12а та 14/1)
23	«Сосни Чорні»	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Олексія Скоблі, 11,13 м. Хмельницький
			<b>191,7658 га</b>	
24	Парк ім. С. Мацішина	Парк – пам'ятка садово- паркового мистецтва	12,0	1,5 км. від с.Пирогівці
25	Лісовий заказник «Давидковецький»	Лісовий заказник	506,0	кв.кв. 28-34 Хмельницького лісництва ДП «Хмельницьке лісомисливське господарство»
26	Гідрологічний заказник «Вовчанський»	Гідрологічний заказник	173,9 (загальн а площа 1629,5)	Заплава річки Вовк
27	Бахматовецька колонія сірої чаплі	Зоологічна пам'ятка природи місцевого значення	4,7	квартал 16 виділів 4-5 Прибузького лісництва філії «Хмельницьке лісомисливське господарство» ДП «Ліси України»
28	Гідрологічний заказник «Грузевицький»	Гідрологічний заказник	324, 0 загальна площа	неподалік від села Грузевиця.
29	Заповідне урочище «Лезнівське»	Заповідне урочище	114, 0 загальна площа	біля північно-східної околиці міста, у межах кв. 37 Хмельницького лісництва ДП «Хмельницьке лісомисливське господарство»
30	Лісовий заказник «Лісогринівецький»	Лісовий заказник	109,4 (загальн а площа)	Хмельницьке лісництво, кв. 35, 36, неподалік від села Лісові Гринівці.
31	Лісовий заказник «Барвінська криниця»	Лісовий заказник місцевого значення	20,5011	у межах Прибузького лісництва філії “Хмельницьке лісомисливське господарство”

Території та об'єкти ПЗФ Хмельницької МТГ мають важливе наукове, дендрологічне, інтродукційне, орнітологічне, природоохоронне, історико-культурне, естетичне, санітарно-гігієнічне, рекреаційне, навчальне, еколого-виховне, еколого-просвітницьке, пізнавальне значення та цінність спадку.

Режим господарського використання територій природно-заповідного фонду регламентується дією Закону України «Про природно-заповідний фонд» та Положеннями про об'єкти природно-заповідного фонду.

Для збереження природно-заповідного фонду потребує розробки документація (землевпорядна, проекти організації та утримання тощо), забезпечення кваліфікованого догляду за парками, дендропарками, окремими деревами та їх групами. У 2021 році розроблено проект організації території дендропарку місцевого значення «Поділля». У 2024 році встановлено межі територій природно-заповідного фонду 3 об'єктів : сквер ім. В. Івасюка, сквер ім. К. Скрябіна, парк «Заріччя».

**Екологічна мережа.** Територія Хмельницької МТГ інтегрована у регіональну екомережу та забезпечує її цілісність, а також є невід'ємною частиною Національної екологічної мережі України.

Згідно з розробленою регіональною схемою екологічної мережі Хмельницької області Хмельницька міська територіальна громада входить до Південнобузького екокоридору, Давидковецького природного ядра та частково до Чорноострівсько-Грузевицького, Верхньопобузького природних ядер та Бужоцько-Бузько-Вовксько-Смотрицького екокоридору Хмельницької області.

Рішенням тридцять четвертої сесії Хмельницької міської ради від 09.10.2019 року № 37 затверджена схема екологічної мережі міста Хмельницького. Загальна площа екологічної мережі міста Хмельницького становить 1234,83 га, що складає 11,54 % від загальної площі міста. Загальна довжина екокоридорів екомережі становить 59,16 км.

Структуру екомережі складають природні ядра та екокоридори національного, регіонального й місцевого рівнів, а також відновлювальні та буферні території.

У межах міста Хмельницького виділено 6 природних ядер – центрів біорізноманіття: з них 5 регіонального рівня: Дендропарк Поділля, Парк ім. М. Чекмана, Прибузьке, Гречанський ліс, Ботанічний сад та одне ядро локального рівня – Ветеранський ліс. Їх об'єднують 10 екокоридорів різних рівнів: один національного рівня (Південнобузький); три регіонального рівня (Північний, Плоскирівський, Кудрянський); шість локального рівня: екокоридор (Лезнівський струмок, Південо-Західний, Південний, Дачі Дубово, Старосадівський, Книжковецький).

Базою для формування локальної екомережі стала мережа природно-заповідних територій та об'єктів. Екокоридори і ядра виділені в межах річкових долин та зелених зон, що є необхідною умовою їх захисту, забезпечення обміну генетичним матеріалом, збереження міграційних шляхів для біотичного різноманіття.

У структурі екомережі виділено чотири відновлювальних території: «Озерненська», «Бандерівська», «Тернопільська», «Поворот на Розсошу». Їх загальна площа становить 0,55 га.

Буферні території включають прибережно-захисні смуги та буферні зони територій ПЗФ.

На сьогодні розпочато роботи з розробки екологічної мережі Хмельницької міської територіальної громади.

Пріоритетними завданнями в сфері озеленення є:

забезпечення системного управління у сфері озеленення, що передбачає: створення програми озеленення та догляду за зеленими насадженнями на території Хмельницької міської територіальної громади; збереження існуючих зелених зон; посадку і відповідний догляд за новоствореними зеленими насадженнями;

виключення можливості зміни цільового призначення та видачі містобудівних умов та обмежень на забудову земельних ділянок рекреаційного призначення, у тому числі зелених насаджень загального користування;

створення міні-скверів, організація вертикального озеленення у густо забудованій центральній частині міста;  
розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду;  
здійснення заходів щодо збереження та розвитку існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду;  
розроблення проєктів організації території об'єктів природно-заповідного фонду та проєктів утримання парків-пам'яток садово-паркового мистецтва;  
використання сучасних сумішей у зимовий період з метою захисту зелених насаджень від засолення ґрунту.

### 2.3. Водні ресурси

Водні ресурси є одними з найважливіших складових довкілля, від яких залежить життя та здоров'я людей, стан екосистем і розвиток економіки. Водночас водні ресурси є одним з найбільш вразливих елементів природного середовища, якість якого здатна швидко погіршуватися під впливом господарсько-побутової діяльності людини. Постійний зріст антропогенного тиску на гідросферу, зміни в режимі води та обсягах поверхневих вод призводять до зниження якісних та кількостей характеристик поверхневих вод.

Основними джерелами забруднення є: стічні води підприємств промисловості та житлово-комунального господарства; скиди неочищених або недостатньо очищених стічних вод з очисних споруд; поверхневий стік з сільськогосподарських угідь, доріг та інших міських територій; атмосферні опади та транспорт.

Актуальність проблеми раціонального використання водних ресурсів та їх охорони від забруднення і виснаження охоплює різні регіони країни, в тому числі Хмельницьку міську територіальну громаду. Останнім часом відзначається тенденція до зменшення обсягів водних ресурсів, спричинена змінами кліматичних умов, а забруднення стоками та іншими джерелами призводить до зниження екологічної стійкості водних систем та їх саморегенераційної здатності. Отже, в умовах підвищення антропогенного тиску на більшу кількість водних екосистем актуальним питанням стає оцінка екологічного стану та шляхи вирішення екологічних проблем поверхневих вод, як на місцевому, так і на загальнодержавному рівнях.

Водні ресурси Хмельницької міської територіальної громади складаються з **поверхневих і підземних вод**, що мають велике значення для водопостачання, екологічного балансу та рекреації населення.

Поверхневі водні об'єкти представлені такими основними річками: Південний Буг (головна водна артерія громади); Кудрянка (права притока Південного Бугу); Плоска (права притока Південного Бугу); Зелена (ліва притока Південного Бугу); Зінчиця (ліва притока Південного Бугу); Вовк (права притока Південного Бугу).

Загалом на території громади налічується 5 водосховищ: у заплаві річки Кудрянка (Самець) в м. Хмельницький (об'ємом 1330,7 тис. м<sup>3</sup>); на р. Південний Буг в м. Хмельницький (об'ємом 5000,2 тис. м<sup>3</sup>); на р. Зінчиця за межами с. Малашівці (об'ємом 1127,6 тис. м<sup>3</sup>); – на р. Зінчиця за межами с. Пирогівці (об'ємом 1813,5 тис. м<sup>3</sup>); – у заплаві річки Плоскої за межами с. Шаровечка (об'ємом 1380,0 тис. м<sup>3</sup>). Загальна площа водного дзеркала при нормальному підпірному рівні (НПР) водосховищ становить 459,4213 га. Також на території громади налічується 101 ставок загальною площею водного дзеркала при НПР 500,6337 га, з яких 8 нерусливих ставків та 93 руслових.

Всі річки мають змішаний тип живлення: при цьому, навесні переважає снігове живлення – танення снігу, влітку – дощовими водами.

За даними спостережень вміст забруднюючих речовин, які потрапляють у поверхневі водні об'єкти, щороку зростає. Ймовірною причиною забруднення являється зношеність існуючих очисних споруд, каналізаційних мереж, відсутність очисних споруд зливових вод, зміна кліматичних умов (мілководдя), забудова водоохоронних зон та водно-болотних угідь. Важлива роль останніх полягає в очищенні поверхневих стоків перед потрапленням у річку водно-болотною біотою.

Із зворотними водами у водні об'єкти потрапляють такі забруднюючі речовини, як азот амонійний, сульфати, нітрати, синтетичні поверхнево-активні речовини, фосфати тощо.

Активне використання населенням в побуті хімічних миючих засобів створює труднощі при здійсненні очистки стічних вод на очисних спорудах повної біологічної очистки.

Струмки, потічки, канали, які протікають територією МТГ, потребують покращення санітарного стану прибережної зони, ліквідації надходження неочищених стоків із неканалізованих територій міста, оскільки вони є джерелами забруднення басейну річки Південний Буг.

Щорічно здійснюється моніторинг якості поверхневих вод на водних об'єктах, розташованих на території громади (відібрано 30 проб). За даними спостережень фіксується підвищений вміст забруднюючих речовин, які потрапляють у поверхневі водні об'єкти. Зокрема, у р. Південний Буг у с. Копистин спостерігається перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин. Аналізуючи результати спостережень рівня забруднення річки Південний Буг за останні п'ять років, (проби відбирались у двох створах річки Південний Буг: 0,1-0,7 км вище від межі міста та 0,5-0,7 км нижче межі міста) відзначається тенденція значне зростання таких забруднюючих речовин, як азот амонійний, азот нітритний, залізо загальне, сполуки міді та марганцю.

Для покращення стану поверхневих водних об'єктів проведено наукові дослідження з вивчення стану якості води у р. Південний Буг (у межах міста) та озері у мікрорайоні Озерна. Здійснювались заходи з комплексної біомеліорації міського водосховища та водойм у парку ім. М. Чекмана (вселення риб-меліорантів, водоростей хлорели, вапнування).

Для водопостачання міста Хмельницького питна вода видобувається із підземних джерел, накопичується в резервуарах водопровідних насосних станцій, дезинфікується, знезалізнюється і подається водогонами, розподільчою мережею до споживачів.

Вода видобувається з 20 артезіанських свердловин Чернелівської ділянки Хмельницького родовища підземних вод. Інші 5 ділянок, такі як «Кудрянка», «Центральна» «Західна», «Південна» та «Шаровечка» знаходяться в резервному режимі (в основному без відновлення та модернізації споруд і обладнання).

Якість води за основними показниками відповідає діючим в Україні нормативам ДСНіП 2.2.4.171-10 «Вода питна») з дозволеними Мінохорони здоров'я відхиленнями по вмісту заліза, аміаку, жорсткості, які є переважно природного походження.

Для забезпечення надійності та стійкості систем водопостачання, важливо враховувати можливості оновлення та модернізації обладнання на резервних ділянках. Проактивний підхід до утримання та розвитку водозаборів є ключовим для забезпечення безперебійного водопостачання міста в умовах зростання та зміни водних ресурсів.

Децентралізоване водопостачання на території міської територіальної громади забезпечується криницями та свердловинами, які переважно експлуатуються в селах, що увійшли до складу громади.

Залишається проблемою визначення розмірів і меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм на території громади. Відповідно до Програми охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки, на виконання заходів з охорони та раціонального використання водних ресурсів, у 2023 році було розпочато роботи з виготовлення проєктів землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів. Першим етапом було виготовлено проєкт землеустрою щодо організації і встановлення меж прибережних захисних смуг річки Південний Буг на ділянках: від межі територіальної громади до мосту на вулиці Кам'янецькій (151,42 га); від вулиці Трудової до межі території міста Хмельницького (56,0 га). Проєкти землеустрою затверджено Рішенням сесії Хмельницької міської від 14.06.2024 року №53. Другим етапом у 2024 році - на ділянці: від мосту по вул. Кам'янецькій до вул. Трудової (64,38 га) та від межі території м. Хмельницького (мікрорайон Лезнево) до межі Хмельницької міської територіальної громади (382,3 га). Проєкти землеустрою затверджені Рішенням сесії Хмельницької міської від 27.06.2025 року №53. Загальна площа встановлених прибережних захисних смуг становить 654,1 га (з обох сторін берегів). В подальшому планується реалізовувати зазначені заходи для інших річок в межах громади.

Пріоритетними завданнями охорони водних ресурсів, реалізація яких вимагає значних фінансових ресурсів, є:

- забезпечення якості питної води;
- модернізація і капітальний ремонт артезіанських свердловин і водопровідних насосних станцій;
- капітальний ремонт або будівництво нових міських очисних споруд;
- розширення каналізаційної мережі в приватному секторі для забезпечення централізованого водовідведення та мінімізації забруднення поверхневих водойм громади неочищеними стічними водами;
- будівництво локальних очисних споруд зливових стоків та покращення стану існуючої дощової каналізації територіальної громади;
- виявлення та ліквідація самовільних несанкціонованих підключень комунально-побутових стоків в мережу зливової каналізації;
- моніторинг поверхневих вод;
- розчистка русел та ревіталізація малих річок;
- винесення меж прибережних захисних смуг та вирішення питання їх утримання;
- інформування населення про стан водних екосистем та джерел їх забруднення (в тому числі видання науково-просвітницької літератури), залучення громадськості до вирішення водоохоронних та водозберігаючих питань.

## 2.4. Управління відходами

Пріоритетом у поводженні з відходами для Хмельницької міської територіальної громади є діяльність, спрямована на зменшення утворення відходів, роздільне збирання твердих побутових відходів і залучення відходів у процеси виробництва як ресурсів сировини та енергії. Управління побутовими та іншими відходами у Хмельницькій громаді спрямоване на впровадження сучасних екологічних підходів, зокрема принципів циркулярної економіки та «Zero Waste» (нуль відходів). Місто приєдналося до міжнародної сертифікації Zero Waste Cities, що підтверджує намір зменшити утворення сміття, впроваджувати сортування й переробку на місцевому рівні.

Хмельницьке комунальне підприємство «Спецкомунтранс» найбільше підприємство міста у сфері надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів, діяльність якого спрямована на організацію найбільш якісної системи управління відходами.

Окрім того, у господарському віданні комунального підприємства перебуває полігон твердих побутових відходів. Існуючий полігон твердих побутових відходів міста наближається до заповнення своєї максимальної ємності, а утворення побутових відходів м. Хмельницького в найближчі роки суттєво збільшиться. Саме тому, Хмельницьким комунальним підприємством «Спецкомунтранс» було розроблено Проект модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницьком. 07 жовтня 2020 року між ХКП «Спецкомунтранс» та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) був підписаний кредитний договір, а також договір гранту між ХКП «Спецкомунтранс», Хмельницькою міською радою та ЄБРР. Проект складається з наступних етапів:

- реконструкції смітцевого полігону та будівництво двох нових санітарних секцій полігону;
- встановлення нової системи для очистки фільтрату;
- придбання нового обладнання для смітцевого полігону;
- будівництво комплексу з механіко-біологічного оброблення відходів. Ця система включає: механічне оброблення (просіювання) на сортувальній лінії для вилучення матеріалів, які придатні для повторного використання, виробництво палива з відходів (RDF) та компостування органічної фракції ТПВ за допомогою аерації та перемішування в закритих, металевих коробах.

У рамках проекту «Нове будівництво очисних фільтрувальних споруд (ОФС) Хмельницького полігону твердих побутових відходів» встановлено станцію очищення фільтрату, яка працює у режимі тестової експлуатації. Розпочато будівельні роботи

безпосередньо на полігоні твердих побутових відходів. Триває облаштування нових карт полігону, де складуватиметься сміття після переробки.

З метою сортування побутових відходів у місті створено 2 Центри управління відходами - місця, куди кожен мешканець міста може безкоштовно здати відходи для їх подальшої переробки чи утилізації. Завдяки роботі Центрив планується скоротити потрапляння відходів на полігон та поступово упорядкувати поводження з великогабаритними відходами в місті. Центрами управління відходами зібрано 2,9 т батарейок, 709 термометрів, 10,6 тис. ламп, 1,1 т медикаментів, 1,3 тис. од. великої побутової техніки, 2,7 т тари (фарби, лаки, клеї), 92 л відпрацьованого мастила, 42,2 т будівельних відходів, 14,4 т зелених відходів, 7,2 т макулатури, 1,2 т поліетилену, 3,9 т склобою, 1,5 т металобрухту, 12,5 т одягу тощо. Підприємство ХКП «Спецкомунтранс» у 2025 році розпочало облаштування нового Центру управління відходами за адресою: вул. С. Хороброго, 1.

Крім того в громаді працює Екобус, який курсує по місту та населених пунктах старостатів за графіком та приймає від населення небезпечні відходи, що містяться у складі побутових. Послугами Екобусу, що забезпечує збирання небезпечних відходів у складі побутових, за 2024 рік було прийнято та передано на утилізацію 14,8 т, зокрема: 5678 кг 37 батарейок, 1000 шт. ртутних термометрів, 8834 шт. люмінесцентних та енергозберігаючих ламп, 1500 кг медикаментів, 3000 кг електронного обладнання, 2000 кг фарб, клеїв, розчинники (в тарі). Усі відходи, що містять ртуть (люмінесцентні лампи, енергозберігаючі лампи, термометри), зібрані Екобусом, передаються на утилізацію до ДП «Боднарівка» ЛКП «Зелений Львів» у м. Львів. Усі інші небезпечні відходи (батарейки тощо) передаються ТОВ «Екологічні інвестиції», м. Київ. Протягом поточного 2025 року за допомогою Екобусу зібрано на утилізацію 1,9 т батарейок, 2,2 тис. ламп люмінесцентних та енергозберігаючих, 348 термометрів, 494 кг медикаментів, 0,7 т тари (фарби, клеї, розчинники), 1,3 т відпрацьованого електричного та електронного обладнання.

У місті Хмельницькому продовжує функціонувати інтерактивний навчальний центр поводження з відходами – «Гуфі центр», який впродовж 2024 року прийняв 9604 відвідувача. Гіди центру провели 434 тури для дітей зі шкіл та дошкільних закладів міста та Хмельницької територіальної громади, педагогів, працівників комунальних підприємств, ВПО, іноземних гостей, а також для усіх бажаючих.

Щороку проводиться активна робота з ліквідації стихійних сміттєзвалищ. З метою виявлення та ліквідації стихійних сміттєзвалищ у зелених зонах, прибережних смугах водойм постійно діючою комісією з питань поводження з безхазяйними відходами здійснюються обстеження території громади. Стихійні сміттєзвалища, виявлені під час рейдів, обстежень фіксуються в актах обстежень, здійснюється контроль за їх ліквідацією. Також, протягом поточного 2025 року на території громади проведені роботи з ліквідації 6 стихійних сміттєзвалищ.

Пріоритетні завдання у сфері управління відходами є:

- закриття й рекультивация існуючого полігону;
- будівництво сміттєпереробного комплексу;
- вдосконалення системи роздільного збору та утилізації відходів ( в т.ч. будівельних відходів, побутової техніки, відходів лікувальних закладів, відходів рослинництва тощо);
- продовження започаткованої практики збирання небезпечних відходів, які утворюються в побуті;
- розробка місцевого плану управління відходами Хмельницької міської територіальної громади.

## **2.5. Екологічна освіта та виховання. Співпраця з громадськістю**

Екологічна освіта та виховання є ключовими складовими формування екологічної культури населення, відповідального ставлення до навколишнього природного середовища та забезпечення сталого розвитку територіальної громади. Реалізація цього напряму спрямована на виховання відповідального ставлення до природних ресурсів, зменшення негативного впливу на довкілля та активну участь громадськості у природоохоронній діяльності.

Найбільший вплив на формування особистості, в тому числі на екологічну свідомість, мають заклади дошкільної, середньої та вищої освіти. Також, суттєву роль у розвитку свідомості відіграють масові природоохоронні заходи місцевого рівня, які щороку організуються та проводяться органами місцевого самоврядування, шкільними та вищими навчальними закладами, представниками підприємств, установ та організацій міста тощо.

Для підвищення рівня екологічної свідомості населення, в межах загальнонаціональних та місцевих екологічних ініціатив проводяться природоохоронні заходи, спрямовані на покращення стану навколишнього середовища, озеленення території громади та поширення екологічної освіти. Щороку у вересні проводяться заходи до Всесвітнього дня прибирання «World Cleanup Day» із залученням структурних підрозділів міської ради, комунальних підприємств та громадськості.

З метою відзначення Дня води та підвищення рівня обізнаності про значення і важливість води в закладах освіти Хмельницької міської територіальної громади проведено виховні години, тематичні уроки щодо важливості води та збереження водних ресурсів. Також, поширено серед учнівської молоді відеоматеріали щодо наслідків потрапляння фосфатів до водойм.

Через засоби масової інформації систематично здійснюється інформаційно-роз'яснювальна робота щодо дотримання Правил благоустрою на території громади, недопущення попадання господарсько-побутових стоків через мережу зливової каналізації у водойми, заборону спалювання залишків сухої рослинності та відходів, торгівлі первоцвітами, ловлі риби під час нересту тощо. З метою проведення екологічної роз'яснювальної кампанії поширено в громадському транспорті відео матеріалів про заборону спалювання.

Інформація щодо стану довкілля, благоустрою території громади, постійно висвітлюється на сайті Хмельницької міської ради, в соціальній мережі Фейсбук.

Розпочато внесення інформації до геопросторової бази даних щодо стану атмосферного повітря та стану поверхневих вод (р.Південний Буг).

Основними напрямками екологічної освіти та виховання у громаді є:

- інтеграція екологічної тематики в освітній процес закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійної освіти Хмельницької міської територіальної громади;

- проведення міських та локальних еколого-просвітницьких заходів, акцій, конкурсів, інформаційних кампаній, присвячених охороні довкілля, поводженню з відходами, енергоефективності та збереженню зелених зон;

- формування навичок екологічно відповідальної поведінки населення, у тому числі культури роздільного збирання відходів, ощадливого використання водних та енергетичних ресурсів;

- підтримка ініціатив, спрямованих на залучення дітей і молоді до практичної природоохоронної діяльності.

Залучення громадськості до екологічного управління є важливою умовою не лише підвищення ефективності екологічної політики, а й формування культури екологічної відповідальності в суспільстві. Активна участь громадян у прийнятті екологічно значущих рішень сприяє зміцненню демократичних засад і забезпеченню більшої прозорості в екологічному управлінні.

Разом із тим, одним з основних викликів залишається низький рівень громадської підтримки природоохоронних ініціатив серед населення, особливо в умовах пріоритетності воєнних, соціальних та економічних проблем.

Реалізація заходів з екологічної освіти, виховання та співпраці з громадськістю сприятиме підвищенню рівня екологічної свідомості мешканців Хмельницької міської територіальної громади, активізації участі громадян у природоохоронній діяльності та покращенню якості навколишнього природного середовища.

Пріоритетними завданнями даного напрямку є:

- проведення спільних природоохоронних заходів, акцій в тому числі на базі навчальних закладів громади;

- розповсюдження соціальної реклами;

інформування населення про важливість збереження довкілля;  
формування доступної системи інформування населення про стан довкілля.

### **3. Мета Програми**

Метою Програми є здійснення на території Хмельницької міської територіальної громади заходів у галузі охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів, в тому числі в рамках повоєнного відновлення, запобігання негативним наслідкам для довкілля та ліквідація таких наслідків, а також формування в жителів громади екологічної культури.

Програмою визначені пріоритетні напрямки та комплекс заходів щодо охорони та поліпшення стану довкілля Хмельницької міської територіальної громади.

Враховуючи сучасну екологічну ситуацію, для досягнення мети необхідно реалізувати першочергові заходи в ключових напрямках :

покращення якості атмосферного повітря та кліматична політика: пом'якшення та адаптація до зміни клімату;

ефективне управління відходами;

охорона і раціональне використання зелених насаджень, збереження природно-заповідного фонду;

охорона та раціональне використання водних ресурсів;

екологічна освіта та виховання, співпраця з громадськістю.

Виконання передбачених Програмою природоохоронних заходів можливе лише за умови сприяння їх реалізації з боку органів місцевого самоврядування, керівників підприємств, установ і організацій, громадських організацій та населення громади.

### **4. Завдання і заходи**

Перелік завдань і заходів, що пропонується реалізувати в ході виконання Програми і спрямувати на розв'язання проблем та досягнення стратегічних цілей Програми представлено в табличній формі в Додатку 1.

### **5. Очікувані результати виконання Програми, ефективність реалізації**

Реалізація Програми охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2025-2030 роки сприятиме забезпеченню екологічної безпеки, покращенню стану навколишнього природного середовища та підвищенню якості життя населення.

Внаслідок виконання запланованих заходів очікується:

#### **Покращення якості природного середовища:**

зменшення рівня забруднення атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод;

поліпшення санітарного стану водних об'єктів, зокрема річки Південний Буг, Плоска, Кудрянка та інших;

скорочення обсягів утворення, накопичення та несанкціонованого розміщення відходів;

створення умов щодо подолання негативних наслідків змін клімату;

підвищення рівня озеленення територій, збільшення площі зелених насаджень загального користування.

#### **Раціональне використання природних ресурсів:**

зменшення споживання енергоресурсів;

підтримка розвитку відновлюваних джерел енергії.

#### **Покращення стану екологічної інфраструктури:**

модернізація систем очищення стічних вод, водопостачання та водовідведення.

#### **Посилення управлінського та громадського контролю**

удосконалення системи екологічного моніторингу на території громади;

підвищення прозорості та відкритості екологічної інформації;

активізація участі громадськості у вирішенні питань охорони довкілля.

#### **Формування екологічної культури**

покращення екологічної освіти;

формування відповідального ставлення до природи;

підвищення екологічної свідомості громадян.

**Соціально-економічні ефекти:**

створення комфортних умов для проживання та відпочинку населення.

**6. Обсяги та джерела фінансування**

Джерелами фінансування виконання заходів Програми є кошти: обласного бюджету та бюджету громади, в тому числі природоохоронного фонду; підприємств, установ та організацій; інші джерела фінансування не заборонені законодавством (добровільні внески, інвестиції, грантові кошти тощо).

Кошти фонду охорони навколишнього природного середовища Хмельницької міської територіальної громади використовуються для цільового фінансування щорічного переліку природоохоронних заходів, які реалізуються на території громади та відповідають видам діяльності, що належать до затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами).

**7. Координація та контроль за ходом виконання Програми.**

Організація виконання Програми покладається на управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради. Управління забезпечує щоквартальний моніторинг виконання заходів Програми.

Відповідальні виконавці забезпечують виконання заходів, визначених даною Програмою, та щоквартально інформують про хід виконання заходів управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради, яке у свою чергу забезпечує узагальнення, аналіз та інформування населення (раз на пів року) шляхом розміщення звітної інформації на офіційному сайті Хмельницької міської ради.

Контроль за виконанням даної Програми здійснює постійна комісія міської ради з питань містобудування, земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища.

Секретар міської ради

Віталій ДІДЕНКО

Начальник управління з питань екології  
та контролю за благоустроєм

Роман ЦИМБАЛЮК

**ПАСПОРТ**  
**програми охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади**  
**на 2026 - 2030 роки**

1.	Ініціатор розроблення програми	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради
2.	Підстава для розроблення програми	ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища»
3.	Розробник програми	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради
4.	Співрозробники програми	Виконавчі органи Хмельницької міської ради, комунальні підприємства, профільні громадські організації
5.	Розпорядники коштів	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради, виконавчі органи Хмельницької міської ради, комунальні підприємства
5.1.	Відповідальний виконавець програми	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради
6.	Учасники програми (співвиконавець)	Виконавчі органи Хмельницької міської ради, комунальні підприємства
7.	Термін реалізації програми	2026 - 2030 (5 років)
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Бюджетні кошти, в тому числі кошти фонду охорони навколишнього природного середовища Хмельницької міської територіальної громади, кошти підприємств, установ, організацій та інші кошти, що не заборонені чинним законодавством.
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	2 757 965,8 тис. грн
9.1.	кошти бюджету громади	325 908,0 тис. грн
	кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища	0,0 тис. грн
	кошти фонду охорони навколишнього природного середовища Хмельницької міської територіальної громади	28 120,0 тис. грн
	кошти підприємств, установ, організацій та інші кошти	2 403 937,80 тис. грн

Начальник управління  
з питань екології та контролю за благоустроєм

Роман ЦИМБАЛЮК